

Centralna Komisja Egzaminacyjna w Warszawie

EGZAMIN MATURALNY 2011

HISTORIA MUZYKI

POZIOM ROZSZERZONY

Kryteria oceniania odpowiedzi

MAJ 2011

Część I. (0 – 20)**Zadanie 1. (0–1)**

Obszar standardów	Opis wymagań
Wiadomości i rozumienie	Znajomość kompozytorów oratorium oraz cech tego gatunku

Poprawna odpowiedź

- A. fałsz
- B. prawda

1 p. – za poprawną ocenę obu przedstawionych zdań

0 p. – za poprawną ocenę tylko jednego zdania lub niepoprawną ocenę obu zdań

Zadanie 2. (0–1)

Tworzenie informacji	Określenie wpływu gatunków dramatycznych z udziałem muzyki, które wpłynęły na wykształcenie się opery (podanie przykładów)
----------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi

1. rappresentazione sacra
2. komedia madrygałowa lub komedia humanistyczna, lub intermezzo, lub komedia dell'arte, lub pastorella (odp. akceptowana: dramat liturgiczny, lub misterium lub dramat antyczny)

1 p. – za poprawne wskazanie dwóch różnych gatunków dramatycznych, które mogły przyczynić się do wykształcenia opery

0 p. – za wskazanie tylko jednego poprawnego gatunku lub gatunków niepoprawnych

Zadanie 3. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Wykazanie się znajomością technik kompozytorskich występujących w okresie średniowiecza
-------------------------	---

Poprawne odpowiedzi

- przeimitowana
- polichóralna

1 p. – za poprawne podkreślenie dwóch nazw technik kompozytorskich, które nie występują w muzyce średniowiecza

0 p. – za podkreślenie tylko jednej poprawnej nazwy techniki kompozytorskiej lub podkreślenie innych nazw niepoprawnych

Zadanie 4. (0–2)**A. (0–1)**

Wiadomości i rozumienie	Znajomość chronologii muzyki polskiej – umiejscowienie w czasie <i>złotego wieku muzyki polskiej</i> oraz podanie dynastii panującej w tym okresie
-------------------------	--

Poprawne odpowiedzi

- XVI wiek
- Jagiellonowie

1 p. – za umiejscowienie w czasie *złotego wieku muzyki polskiej* i podanie dynastii królewskiej panującej w tym okresie

0 p. – za podanie tylko wieku lub tylko nazwy dynastii królewskiej, lub za obie odpowiedzi niepoprawne

B. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Podanie nazwisk kompozytorów polskich tworzących w okresie <i>złotego wieku muzyki polskiej</i> i przykładów ich dzieł
-------------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi

Lp.	Kompozytor	Tytuł utworu
1.	np. Marcin Leopolita	<i>Missa Paschalis</i>
2.	np. Wacław z Szamotuł	<i>Ego sum pastor bonus</i>

1 p. – za podanie nazwisk dwóch kompozytorów polskich tworzących w okresie *złotego wieku muzyki polskiej* i podanie po jednej ich kompozycji

0 p. – za odpowiedź niepełną ze względu na brak nawet jednego elementu lub odpowiedź niepoprawną

Zadanie 5. (0–3)

Tworzenie informacji	Określenie związku kultury muzycznej z innymi dziedzinami sztuki
----------------------	--

Poprawne odpowiedzi

Lp.	Dzieło – źródło inspiracji	Kompozytor	Tytuł utworu
1.	<i>Stanisław przy zwłokach Anny</i> – obraz Stanisława Bergmana	Mieczysław Karłowicz	<i>Stanisław i Anna Oświecimowie</i>
2.	<i>Romeo i Julia</i> – dramat Williama Szekspira	np. Hector Berlioz	Symfonia dramatyczna <i>Romeo i Julia</i>
3.	<i>Erlkönig</i> – ballada Johanna Wolfganga Goethego	np. Franz Peter Schubert	<i>Erlkönig (Król olch, Król elfów)</i> ,

3 p. – za poprawne podanie nazwisk trzech kompozytorów i tytułów ich dzieł

2 p. – za podanie nazwisk dwóch kompozytorów i tytułów ich dzieł

1 p. – za podanie nazwiska jednego kompozytora i tytułu jego dzieła

0 p. – za podanie tylko nazwiska kompozytora lub tylko tytułu dzieła, lub odpowiedź niepoprawną

Zadanie 6. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Wyjaśnienie funkcji monochordu w muzyce starożytnej Grecji
-------------------------	--

Przykład poprawnej odpowiedzi

Monochord służył do badań akustycznych w zakresie wysokości dźwięku, proporcji interwałów, ustalania systemu dźwiękowego, zasad tworzenia skal.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie funkcji monochordu w muzyce starożytnej Grecji

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 7. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Rozpoznanie techniki kompozytorskiej zastosowanej w dziele malarskim P. Picassa
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź
collage (kolaż)

1 p. – za podanie poprawnej nazwy techniki

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 8. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Uporządkowanie chronologiczne form muzycznych
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź

fuga	3
psalm	1
forma sonatowa	4
msza	2

1 p. – za poprawną chronologię

0 p. – za niepoprawną kolejność

Zadanie 9. (0–1)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie kompozytora na podstawie informacji zawartych w tekście
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Antonio Vivaldi

1 p. – za podanie imienia i nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepełną lub niepoprawną

Zadanie 10. (0–2)

Korzystanie z informacji	Na podstawie tekstu wskazanie źródeł inspiracji w twórczości I. Strawińskiego oraz podanie przykładowych kompozycji
--------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- źródło 1: folklor rosyjski, np. *Pietruszka*
- źródło 2: opera buffa, np. *Pulcinella*
- źródło 3: śpiew gregoriański, np. *Symfonia Psalmów*
lub
opera romantyczna, np. *Żywot rozpustnika*

2 p. – za poprawne wskazanie trzech źródeł inspiracji i trzech przykładowych kompozycji

1 p. – za poprawne wskazanie dwóch źródeł inspiracji i dwóch przykładowych kompozycji

0 p. – za wskazanie tylko jednego źródła inspiracji i tylko jednej kompozycji lub odpowiedź niepoprawną

Zadanie 11. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przedstawienie cechy dzieła M. Leopolity <i>Missa Paschalis</i> , świadczącej o szczególnym jego znaczeniu w historii muzyki
--------------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- dzieło oparte na polskich pieśniach wielkanocnych
- utwór świadczący o znakomitym warsztacie kompozytorskim, napisany w stylu polifonii flamandzkiej

1 p. – za podanie jednej cechy dzieła M. Leopolity świadczącej o jego szczególnym znaczeniu w dziejach muzyki polskiej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Przedstawienie cechy dzieła Z. Noskowskiego <i>Step</i> , świadczącej o szczególnym jego znaczeniu w historii muzyki
--------------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi

- utwór uważany za pierwszy polski poemat symfoniczny
- kompozycja planowana pierwotnie jako uwertura do opery wg „Ogniem i mieczem” H. Sienkiewicza
- jeden z nielicznych polskich utworów symfonicznych w stylu neoromantycznym z II połowy XIX wieku

1 p. – za podanie jednej cechy dzieła Z. Noskowskiego świadczącej o jego szczególnym znaczeniu w dziejach muzyki polskiej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 12. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wyjaśnienie innowacji w formie koncertu klasycznego na podstawie analizy wzrokowej przedstawionego fragmentu partytury utworu L. van Beethovena
--------------------------	---

Przykład poprawnej odpowiedzi

Koncert rozpoczyna solista, wprowadzając materiał tematyczny.

1 p. – za poprawne wyjaśnienie nowatorskiego potraktowania formy koncertu klasycznego przez Beethovena

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 13. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie kompozytora na podstawie informacji zawartych w tekście
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź

Mieczysław Karłowicz

1 p. – za poprawne podanie imienia i nazwiska kompozytora

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 14. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Uporządkowanie chronologiczne działalności teoretyków muzyki
-------------------------	--

Poprawna odpowiedź

Johannes Tinctoris	3
Arystoteles	1
Guido z Arezzo	2
Jean Philippe Rameau	4

1 p. – za poprawne uporządkowanie nazwisk teoretyków muzyki w kolejności chronologicznej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 15. (0–1)

Wiadomości i rozumienie	Uporządkowanie chronologiczne przedstawionych przykładów notacji muzycznych
-------------------------	---

Poprawna odpowiedź

kolejność: 2, 4, 3, 1

1 p. – za poprawne uporządkowanie podanych przykładów notacji muzycznych

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Część II. Analiza przykładów muzycznych (0 – 10)**Zadanie 16. (0–2)****A. (0–1)**

Korzystanie z informacji	Określenie cech romantycznych gatunków liryki instrumentalnej, które F. Chopin wprowadził w temacie drugim pierwszej części <i>Sonaty h-moll</i>
--------------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi
cechy:

- kantylenowa linia melodyczna
- figuracyjny akompaniament o szerokim ambitus
- uczuciowość, nastrojowość
- obecność elementów ornamentalnych

1 p. – za wskazanie dwóch cech spośród wymienionych powyżej

0 p. – za wskazanie tylko jednej poprawnej cechy lub cech niepoprawnych

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Podanie nazwy gatunku liryki instrumentalnej obecnej w twórczości F. Chopina
--------------------------	--

Poprawna odpowiedź

nokturn

1 p. – za poprawne podanie nazwy gatunku liryki instrumentalnej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 17. (0–1)

Korzystanie z informacji	Określenie podobieństwa stylistycznego twórczości E. Griega i F. Chopina na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej
--------------------------	--

Przykłady poprawnych odpowiedzi
cechy stylu:

- ornamentacja linii melodycznej
- akompaniament figuracyjny
- pierwszoplanowa rola fortepianu
- nawiązanie do elementów stylu brillante

1 p. – za wskazanie dwóch cech stylu potwierdzających związek przedstawionego utworu E. Griega z wczesną fazą twórczości F. Chopina

0 p. – za wskazanie tylko jednej poprawnej cechy lub wskazanie cech niepoprawnych

Zadanie 18. (0–2)

A. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie cechy melodyki mazurka F. Chopina na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej przedstawionego fragmentu
--------------------------	---

Poprawna odpowiedź
lidyjska lub modalna, lub ludowa

1 p. – za poprawne określenie skali, na której oparta jest melodia w prezentowanym fragmencie kompozycji

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

B. (0–1)

Korzystanie z informacji	Wskazanie faktury mazurka F. Chopina na podstawie analizy słuchowo-wzrokowej przedstawionego fragmentu
--------------------------	--

Przykłady poprawnej odpowiedzi

- ostinatowy akompaniament czystych kwint naśladujący brzmienie bassetli
- figuracyjna melodia w wysokim rejestrze naśladuje brzmienie fujarki lub skrzypiec

1 p. – za poprawne określenie środków fakturalnych, przy pomocy których kompozytor naśladuje brzmienie kapeli ludowej

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Zadanie 19. (0–1)

Korzystanie z informacji	Sformułowanie argumentu na poparcie negatywnej i pozytywnej opinii o operze na podstawie tekstu, ilustracji i analizy słuchowej
--------------------------	---

Poprawne odpowiedzi

1. argument na poparcie opinii negatywnej:

- oderwanie od kontekstu historycznego
- niespójność treściowa i estetyczna inscenizacji
- kosmopolityzacja dzieła narodowego

2. argument na poparcie opinii pozytywnej:

- nowatorska inscenizacja nadaje dziełu charakter ponadczasowy
- nowatorska inscenizacja przybliży dzieło publiczności
- nowatorska inscenizacja wydobywa walory czysto muzyczne

1 p. – za podanie poprawnego argumentu na poparcie opinii pozytywnej i jednego argumentu na poparcie opinii negatywnej

0 p. – za podanie tylko jednego argumentu lub za podanie argumentów niepoprawnych

Zadanie 20. (0–4)

Korzystanie z informacji	Rozpoznanie tańców ludowych i określenie ich cech na podstawie analizy słuchowej przedstawionych przykładów
--------------------------	---

Przykłady poprawnych odpowiedzi

Przykład 1. (0–2)

- nazwa tańca i kraj pochodzenia: polka, Czechy
- cechy agogiczne i metrorytmiczne tańca: taniec w tempie szybkim, metrum dwudzielnym (takt 2/4)

2 p. – za poprawne podanie nazwy tańca oraz nazwy kraju, z którego taniec pochodzi, i określenie cech tańca (cechy agogicznej i cechy metro rytmicznej)

1 p. – za poprawne podanie tylko nazwy tańca oraz kraju, z którego taniec pochodzi, lub tylko określenie cech tańca

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Przykład 2. (0–2)

- nazwa tańca i kraj pochodzenia: trepak, Rosja
- cechy agogiczne i metrorytmiczne tańca: taniec w tempie bardzo szybkim, metrum dwudzielnym (takt 2/4)

2 p. – za poprawne podanie nazwy tańca oraz nazwy kraju, z którego taniec pochodzi, i określenie cech tańca (cechy agogicznej i cechy metro rytmicznej)

1 p. – za poprawne podanie tylko nazwy tańca oraz kraju, z którego taniec pochodzi, lub tylko określenie cech tańca

0 p. – za odpowiedź niepoprawną

Część III. Wypracowanie (0–20)

Zadanie 21. (0–20)

Tworzenie informacji	Sformułowanie logicznej wypowiedzi pisemnej na jeden z wybranych tematów z wykorzystaniem wniosków z części analitycznej
----------------------	--

Temat 1.

Scharakteryzuj twórczość Fryderyka Chopina, uwzględniając jej uniwersalny oraz narodowy wymiar.

1. Treść:

1.1 Teza zgodna z tematem (0–1)

Własne stanowisko lub teza na temat uniwersalnego i narodowego charakteru twórczości F. Chopina.

1.2 Dobór argumentów (0–5)

- wpływ biografii na twórczość Chopina, źródła stylu, przemiany twórczości
- odwołanie się do uniwersalnych aspektów twórczości, w tym stylu romantycznego
- odwołanie się do narodowych aspektów twórczości, w tym do inspiracji folklorem polskim

1.3 Podanie argumentów i właściwe odwołanie się do faktów (0–5)

- wpływ biografii na twórczość Chopina, źródła stylu, przemiany twórczości, np.:
 - wpływ sytuacji politycznej Polski, wydarzeń z historii narodu na twórczość kompozytora
 - wpływ twórczości Bacha, Mozarta, współczesnych Chopinowi twórców na muzykę kompozytora
 - przemiany stylu w różnych okresach twórczości
- uniwersalizm twórczości, np. :
 - styl romantyczny – liryczny, poetycki charakter nokturnów lub ballad, ekspresja, dramatyzm scherz,
 - styl indywidualny – skoncentrowany na muzyce fortepianowej, salonowej
 - nowatorstwo formy i gatunków
 - styl brillante
 - oddziaływanie twórczości Chopina na muzykę XIX i XX wieku
- narodowe aspekty twórczości, np.:
 - oddziaływanie folkloru polskiego: artystyczna stylizacja tańców polskich poprzez wykorzystanie odpowiedniej metryki, melodyki, skal modalnych, faktury
 - obecność cytatów melodii polskich
 - pieśni do tekstów poetów polskich

1.4. Znajomość literatury przedmiotu (0–5)

Przykłady dzieł Chopina adekwatne do omawianych argumentów, w tym ilustrujące narodowe oraz uniwersalne aspekty twórczości.

1.5 Poprawne stosowanie terminologii (0–1)

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

1.6 Umiejętność syntezy (0–1)

Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

2. Struktura pracy (0–1)

Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

3. Poprawność językowa i stylistyczna (0–1)

- poprawność gramatyczna i stylistyczna
- przejrzysty układ graficzny, czytelne pismo

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.

Temat 2.**Przedstaw różnorodne przejawy stylu narodowego w muzyce europejskiej XIX wieku.****1. Treść:****1.1 Teza zgodna z tematem (0–1)**

Własne stanowisko lub teza na temat stylu narodowego w muzyce europejskiej XIX wieku.

1.2 Dobór argumentów (0–5)

Wskazanie:

- uwarunkowań historycznych sprzyjających nasileniu przejawów stylu narodowego w muzyce XIX wieku
- różnych przejawów obecności stylu narodowego w muzyce
- różnych ośrodków i przedstawicieli stylu narodowego
- różnych gatunków muzycznych charakterystycznych dla stylu narodowego (np. opera, pieśń, tańce)
- indywidualnego podejścia do problematyki muzyki narodowej wśród twórców XIX wieku

1.3 Omówienie argumentów i właściwe odwołanie się do faktów (0–5)

Omówienie przejawów obecności stylu narodowego w muzyce poprzez sięganie przez kompozytorów po, np.:

- literaturę w języku narodowym
- tematykę historii narodu, legend ludowych
- cytaty pieśni i melodii ludowych
- cechy pieśni i melodii ludowych
- cechy tańców różnych narodów
- inne cechy folkloru

1.4. Znajomość literatury przedmiotu (0–5)

Przykłady dzieł różnych gatunków o charakterze narodowym w twórczości kompozytorów różnych krajów Europy w XIX wieku.

1.5 Poprawne stosowanie terminologii (0–1)

Właściwe posługiwanie się terminami i pojęciami muzycznymi, świadczące o ich zrozumieniu.

1.6 Umiejętność syntezy (0–1)

Jasno i przekonująco sformułowane wnioski.

2. Struktura pracy (0–1)

Czytelna struktura pracy, wstęp, rozwinięcie i zakończenie zachowują właściwe proporcje.

3. Poprawność językowa i stylistyczna (0–1)

Poprawność gramatyczna i stylistyczna.

Punkty za kompozycję oraz język i styl przyznawane są wówczas, gdy praca jest na temat.